

محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه:

حملات و بدرفتاری های مرتبط به انتخابات در مراحل اولیه ثبت نام رای دهندگان

نگاه اجمالی

خلاصه

از زمانیکه ثبت نام رای دهندگان برای انتخابات آینده پارلمانی بتاريخ ۱۴ اپریل آغاز شد، یوناما وقوع ۲۳ رویداد امنیتی مرتبط به انتخابات را ثبت کرده است که منجر به ۲۷۱ مورد تلفات ملکی (۸۶ کشته و ۱۸۵ مجروح) که اکثریت آنان را زنان و کودکان تشکیل می دهند^۱ و اختطاف ۲۶ فرد ملکی، گردیده است. اکثریت بزرگ این تلفات ملکی بتاريخ ۲۲ اپریل هنگامی بوقوع پیوست که یک حمله کننده انتحاری مواد انفجاری همراهش را در میان جمعیتی از مردم که در بیرون یک مرکز توزیع تذکره هویت در شهر کابل صف کشیده بودند، انفجار داد. این حمله ۱۹۸ مورد تلفات ملکی (۶۰ کشته و ۱۳۸ زخمی) به بار آورد.

موضوع نگرانی این است که تقریباً ۷۵ درصد و یا ۱۷ رویداد از مجموع ۲۳ رویداد امنیتی مرتبط به انتخابات در مکاتب و یا مساجدی که برای مقاصد انتخاباتی از آن استفاده می شد، رخ داده است. در دو رویداد در مکتب ها، شش فرد ملکی اختطاف شدند؛ در یک مورد، مکتبی به آتش کشیده شد، در رویداد دیگری مواد انفجاری تعبیه شده در داخل مکتب انفجار داده شد و در یک مورد، مواد انفجاری در داخل یک مسجد منفجر شد و بقیه رویداد ها در مکتب ها و مساجد شامل تهدید، ارباب و آزار و اذیت می شود.

یوناما در حال پیگیری گزارشاتی از سراسر کشور می باشد که حاکی از آن است که عناصر مخالف دولت به شهروندان هشدار داده اند که برای انتخابات آینده ثبت نام نکنند و نیز اتهاماتی وجود دارد که آنان مردم را به دلیل ثبت نام در انتخابات جریمه کرده اند و/یا تذکره های شان را از نزدشان گرفته اند. در برخی مناطق دیگر، گفته می شود که طالبان کارمندان مربوط به انتخابات را به مرگ و یا قطع انگشتان شان در صورت ادامه کار در انتخابات، تهدید کرده اند و به معلمین اخطار داده اند که اگر از مکتب های آنها برای ثبت نام انتخابات استفاده شود، بالای آن مکتب ها حمله خواهند کرد که این مسئله سبب بسته شدن مکتب ها شده است.

یوناما از افزایش ناراحت کننده ی خشونت های مرتبط به انتخابات که در آن افراد ملکی و ساحات ملکی در این مرحله اولیه روند انتخابات مورد حمله قرار گرفته اند، و نیز از موارد اختطاف، تهدید و آزار و اذیت رای دهندگان به شدت نگران است. یوناما از عناصر مخالف دولت می خواهد که حملات بالای محلات مرتبط به انتخابات و افراد ملکی دخیل در روند انتخابات، از جمله کسانی که می خواهند برای رای دهی ثبت نام کنند را بصورت عاجل متوقف کنند و از تهدید و ارباب مردمان ملکی به مقصد برهم زدن روند انتخابات اجتناب نمایند. یوناما تاکید می دارد که تمام افغانها از حق مشارکت در پروسه های سیاسی برخوردارند که این حق مستلزم ترویج و محافظت از آزادی گشت و گذار، آزادی بیان، انجمن ها و گروههایی های مسالمت آمیز می باشد.

^۱ در این ۲۳ رویداد، یوناما ۲۷ مورد مرگ و ۷۰ مورد مجروحیت زنان؛ ۱۳ مورد مرگ و ۲۹ مورد مجروحیت کودکان را ثبت کرده است.

یوناما حکومت افغانستان را ترغیب می کند که تلاش های خود برای محافظت از محلات مربوط به انتخابات، به خصوص مکتب ها، تاسیسات صحرایی، و مساجدی که به عنوان مراکز ثبت نام رای دهندگان و رای دهی تعیین شده اند را افزایش داده و خطر آسیب های بالقوه بالای مردمان ملکی را کاهش دهد و اطمینان حاصل کند که دسترسی به خدمات اولیه، از جمله تعلیم و تربیه اطفال و مراقبت های صحرایی برای تمام اشخاص از این روند، متاثر نمی شود. یوناما تمام طرف ها را ترغیب می کند که اقدامات عاجلی را اتخاذ کنند تا از تکرار خشونت ها و نا امنی هایی که در طول دوره انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۴ شاهد آن بودیم، جلوگیری شود.

پس زمینه

روند در حال ظهور خشونت ها و تهدید و ارباب مرتبط به انتخابات که مردمان ملکی و محلات ملکی را هدف قرار می دهد بازتاب دهنده الگوهای نگران کننده ی است که در جریان انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۴ به مشاهده رسید. در سال ۲۰۱۴، عناصر مخالف دولت، و در حد بسیار کمتری، برخی کاندیدان و نیروهای امنیتی دولت تلاش کردند که با تهدید و حمله مستقیم بالای مردمان ملکی دخیل در روند انتخابات مشخصاً رای دهندگان، کاندیدان، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات و منسوبین پولیس که مشغول تامین امنیت مراکز رای دهی بودند، هر دو دور انتخابات ریاست جمهوری را مختل کنند.^۲ در سال ۲۰۱۴، تقریباً نیمی از کل رویداد های تثبیت شده ی حمله بالای مکتب ها و مسئولین مکتب ها ناشی از حملات مستقیم بالای مکتب های بود که از آن به عنوان مراکز رای دهی برای انتخابات ریاست جمهوری استفاده می شد.^۳

برای انتخابات پارلمانی سال ۲۰۱۸ که قرار است در ماه اکتوبر برگزار شود، بسیاری از پروسه های انتخابات (از ثبت نام گرفته تا رای دهی) قرار است در مکتب ها، مراکز صحرایی، و عبادتگاه ها برگزار شود که این محلات بسیار آسیب پذیر است و مردمان ملکی قبلاً در آن محلات مورد حمله عناصر مخالف دولت قرار گرفته اند. تخمیناً ۶۰ درصد ۷۰۰۰ محلی که از سوی کمیسیون مستقل انتخابات به عنوان محلات ثبت نام ویا رای دهی تعیین شده است، مکتب ها اند و فعالیت های انتخاباتی در داخل تعمیر مکتب ها در جریان ساعات درسی انجام می شوند. در دوره های قبلی انتخابات، از این محلات اساساً به عنوان مراکز رای دهی فقط در روز انتخابات استفاده می شد؛ استفاده از عین اماکن برای فعالیت های که چندین ماه طول می کشد، مثل ثبت نام رای دهندگان خطرات امنیتی بزرگتری را به خصوص در مناطق آسیب پذیر بوجود می آورد. علاوه بر این محلات، مراکز توزیع تذکره نیز در مقابل حملات مرتبط به انتخابات آسیب پذیر است زیرا اخذ تذکره تابعیت برای ثبت نام در انتخابات شرط است.

روال در حال ظهور رویداد های امنیتی مرتبط به انتخابات

حملات و اختطاف های مرتبط به انتخابات

طی سه هفته ی اول مرحله ثبت نام رای دهندگان، یوناما در مجموع وقوع ۲۳ رویداد امنیتی مرتبط به انتخابات را تثبیت و تایید کرد که از این میان، ده رویداد آن حملاتی بود که منجر به ۲۷۱ مورد تلفات ملکی (۸۶ کشته و ۱۸۵ مجروح) گردید

^۲ در سال ۲۰۱۴، اکثریت بزرگ رویداد ها (۹۱٪) مستقیماً این گونه افراد ملکی را هدف قرار دادند. مراجعه شود به گزارش (2015) A/HRC/28/48، فقره ۱۳؛ همچنان مراجعه شود به گزارش شش ماه نخست سال ۲۰۱۴ در مورد محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه در افغانستان، صفحات ۶۲ - ۶۵.
^۳ مراجعه شود به گزارش (2015) A/HRC/28/48، فقره ۲۲.

و سه مورد آن رویداد های اختطاف بود که در جریان آن ۲۶ فرد ملکی ربوده شدند و ده رویداد دیگر شامل تهدید، ارباب و آزار و اذیت می شد. زنان و کودکان ۵۱ درصد این تلفات را تشکیل داده اند.⁴

یوناما، حملات با استفاده از مواد انفجاری تعبیه شده، حملات انتحاری و قتل های هدفمند/عمدی بالای مراکز توزیع تذکره هویت و محلات ثبت نام رای دهندگان و نیز پرسونل مربوط به انتخابات، منجمله کارکنان انتخاباتی و افسران پولیس که موظف به تامین امنیت محلات انتخاباتی شده بودند را ثبت کرده است.

این حملات بالای یازده مکتب و شش مسجد که از آن برای فعالیت های مرتبط به انتخابات استفاده می شد، صورت گرفت که در نتیجه، سه مکتب و یک مسجد خسارت دیدند. در یک رویداد بتاريخ ۱۷ اپریل، طالبان در داخل مکتبی که از آن برای ثبت نام رای دهندگان در ولسوالی چغچران ولایت غور استفاده می شد، آتش افروختند و چهار فرد ملکی به شمول دو کارمند ثبت نام رای دهندگان و دو سرباز پولیس را اختطاف کردند.⁵ طالبان اختطاف شدگان را دو روز بعد به دنبال وساطت بزرگان محل رها کردند. در شهر خوست بتاريخ ۶ می، مواد انفجاری تعبیه شده که در یک مسجد جاسازی شده بود هنگام نماز ظهر منفجر شد که از اثر آن افراد ملکی که برای ثبت نام جمع شده بودند و نماز گزاران صدمه دیدند و ۱۷ فرد ملکی کشته شد و ۳۵ تن دیگر مجروح شدند. هیچ گروهی مسئولیت این رویداد را به عهده نگرفته است.

مرگبارترین رویداد منفرد مرتبط به انتخابات که از سوی یوناما ثبت شده است، بتاريخ ۲۲ اپریل ۲۰۱۸ در شهر کابل رخ داد. در این رویداد، یک حمله کننده انتحاری مواد انفجاری تعبیه شده در بدنش را در میان جمعیتی از مردان، زنان و کودکان که در بیرون یک مرکز توزیع تذکره تابعیت در ساحه دشت برچی شهر کابل صف کشیده بودند، انفجار داد که در نتیجه، ۱۹۸ فرد ملکی کشته و زخمی شدند (۶۰ کشته و ۱۳۸ زخمی). اگرچه این مرکز در داخل مسجد و یا مکتبی واقع نشده بود، ولی یک مرکز ثبت نام در داخل یکی از چهار مکتب در جوار همان مرکز توزیع تذکره واقع شده است. در زمان این حمله، گفته می شود که تخمیناً به تعداد ۱۵۰ نفر در بیرون همان مرکز جمع شده بودند و منتظر بودند که وارد مرکز توزیع تذکره شوند و تذکره اخذ کنند. این انفجار جمعیت مردمان ملکی که در آن کوچه جمع شده بودند را از هم پاشید و به دکانی که در همان نزدیکی قرار داشت و نیز کسانی که در داخل آن بودند، نیز به شت صدمه رساند. قربانیان و شاهدان عینی، صحنه وحشتناک بعد از انفجار را توصیف می کنند که اجساد و پارچه های بدن انسان به هر طرف افتاده بود که تصاویر گرفته شده از محل انفجار اظهارات آنها را تایید می کند. این انفجار به تعداد زیادی از وسایط نقلیه و ساختمان های همجوار نیز آسیب رساند و شیشه های تعمیر های همجوار را شکست. شاخه ولایت خراسان دولت اسلامی عراق و شام (داعش) مسئولیت این حمله را از طریق وبسایت اعماق با استفاده از شعار های ضد شیعی (این حمله در ساحه ی که اکثریت جمعیت آن را مسلمانان اهل تشیع تشکیل می دهد صورت گرفت) بدوش گرفت و تاکید کرد این حمله یک "مرکز انتخاباتی" را هدف قرار داده است.⁶

بتاریخ ۳ می، در ولسوالی مردیان، ولسوالی جوزجان، ولسوال نام نهاد طالبان و سایر اعضای این گروه ۲۰ نفر کارمند انتخابات را اختطاف نموده و آنان را تهدید کردند که اگر به کار خود در انتخابات ادامه دهند و یا در هر فعالیت دیگر

4 در این ۲۳ رویداد، یوناما ۲۷ مورد مرگ و ۷۰ مورد مجروحیت زنان؛ ۱۳ مورد مرگ و ۲۹ مورد مجروحیت کودکان را ثبت کرده است.

5 طالبان مسئولیت این حمله را در وبسایت انگلیسی زبان خود <https://alemarah-english.com/?p=27793> به عهده گرفتند، تاریخ مراجعه به سایت ۲ می ۲۰۱۸.

6 اعلامیه پذیرش مسئولیت از سوی شاخه ولایت خراسان داعش در اینجا: <https://ent.siteintelgroup.com/Statements/is-khorasan-claims-100-casualties-in-suicide-bombing-at-voter-registration-center-in-kabul.html> تاریخ آخرین مراجعه به سایت: ۲ می ۲۰۱۸.

انتخاباتی در آینده اشتراک کنند، آنان را خواهند کشت. در همان روز، ۱۷ تن آنان بعد از دادن ضمانت از سوی متنفذین محلی، رها شدند ولی سه تن شان هنوز در اسارت طالبان به سر می برند.

رویداد های تهدید، آزار و اذیت و ارباب

از مجموع ۲۳ رویداد امنیتی مرتبط به انتخابات که یوناما ثبت کرده است، ده مورد آن شامل تهدید، آزار و اذیت و ارباب بدون تلفات و یا اختطاف می شود. گروه های عناصر مخالف دولت پرسونل مرتبط به انتخابات، معلمین، و رای دهندگان احتمالی را تهدید، ارباب و آزار و اذیت کردند، از جمله ادعاهایی وجود دارد که عناصر مخالف دولت تذکره هایی را که روی آن استیکر ثبت نام رای دهندگان چسبانیده شده است از نزد صاحبانش گرفته اند و یا بالای آن افراد جریمه های نقدی وضع کرده اند.⁷

بتاریخ ۲۷ اپریل در ولسوالی دره صوف پایین، ولایت سمنگان، در جریان نماز جمعه، ولسوال نام نهاد طالبان تهدید کرد که انگشتان دست کسانی را که کارت ثبت نام انتخابات در اختیار داشته باشند، برای کمیسیون مستقل انتخابات کار کنند و یا در انتخابات آینده پارلمانی اشتراک کنند، قطع خواهد کرد. همین قسم، بتاریخ ۲۳ اپریل، در ولسوالی الیشینگ ولایت لغمان، طالبان صدها تن از بزرگان محل را فراخوانده و انتخابات را محکوم کردند و به آنان هشدار دارند که تذکره های شان را در کمیسیون مستقل انتخابات ثبت نکنند. طالبان اخطار دادند که در آینده آنها تذکره ها را چک خواهند کرد و در صورتیکه کسی ثبت نام کرده باشد، با عواقب سختی مواجه خواهد شد. باشندگان محل مخالفت خود را با این موضوع بیان کرده، اظهار داشتند که این یک روند ملی است و از طالبان تقاضا کردند که در این روند مزاحمت خلق نکنند.

معلمین مکتب ها نیز در معرض خطر تهدید، آزار و اذیت و ارباب در ارتباط به انتخابات قرار دارند. بتاریخ ۲ می، در ولسوالی شرنه، ولایت پکتیکا، طالبان به معلمین مکتب ها در ولسوالی اختطار دادند که اگر مکتب هائی که برای مقاصد انتخاباتی از آن استفاده می شود، بسته نشود، بالای آن حمله خواهند کرد. در نتیجه، تمام هشت مکتب بسته شد. گرچه در ابتدا یکی از لیسه ها پلان داشت که به فعالیت خود ادامه دهد، اما هیچ یک از اولیای شاگردان به دلیل خطرات زیاد امنیتی، به فرزندان شان اجازه ندادند که به مکتب برگردند.

تاثیرات منفی رویداد های امنیتی مرتبط به انتخابات بالای حقوق بشر

نا امنی های روز افزون ناشی از حملات مرتبط به انتخابات و رویداد های ارباب و آزار و اذیت تاثیرات مستقیم و آنی روی توانایی تمام افغانها در استفاده از برخی حقوق بشری مهم و آزادی های اساسی شان گذاشته است. حقوق بشر بین المللی تصریح می کند که هر شهروند حق دارد که بدون تبعیض و هیچ نوع محدودیت غیر موجه در امورات عامه سهم بگیرد، رای بدهد و در دولت انتخاب شود. افزون بر آن، عنصر بسیار مهم برای یک روند موثر انتخابات این است که تمام اشخاص – رای دهندگان، کاندیدان و حامیان شان و کارمندان مربوط به انتخابات – حق داشته باشند که در تمام مراحل انتخاباتی، از ثبت نام رای دهندگان و کاندیدان گرفته تا رای دهی و بالاخره دوره بعد از انتخابات، از هر نوع رعب و وحشت فارغ باشند.

⁷ این ده رویداد تهدید، آزار و اذیت و ارباب شامل موارد اختطاف که در بالا بیان شده است، نمی شود.

حملات اخیر بالای مراکز توزیع تذکره تابعیت و محلات ثبت نام رای دهندگان یکجا با تهدید و آزار و اذیت در ارتباط به ثبت نام برای رای دهی روی توانایی همه ی افغانها در امر مراجعه مصئون و آزادانه آنان به این محلات که پیش شرطی برای مشارکت در پروسه های انتخابات می باشد، تاثیرات منفی برجای گذاشته است. نا امنی ها آزادی گشت و گذار را محدود کرده است که این مسئله محدودیت های موجود فرهنگی که اکثراً توانایی زنان برای استفاده از حقوق سیاسی شان را به شدت محدود کرده است را بدتر کرده است و حملات علیه اقلیت مسلمانان اهل تشیع شاید روی توانای و علاقمندی آنان برای رای دهی تاثیرات منفی برجای گذاشته و احساس محرومیت را در آنان بیشتر تقویت کند.

با توجه به احتمال ادامه حملات مرتبط به انتخابات طی ماه های آینده الی روز انتخابات، یوناما در مورد تاثیرات دراز مدت این حملات روی آزادی بیان، آزادی تجمعات و گردهمایی های مسالمت آمیز نگران است. افزایش نا امنی های مرتبط به انتخابات توانایی کاندیدان و حامیان آنها در برگزاری کمپاین های انتخاباتی، مشارکت در گردهمایی های سیاسی ویا تظاهرات مسالمت آمیز و اشتراک در سایر تجمعات مربوط به انتخابات را با محدودیت مواجه می کند. این نا امنی ها موانع بیشتری فراراه زنان در استفاده از حق شان جهت سهم گیری در حیات سیاسی و اجتماعی کشور نیز بوجود می آورد.

افزون بر آن، یوناما در مورد تاثیرات مستقیم و غیر مستقیم حملات مرتبط به انتخابات روی دسترسی کودکان به تعلیم و تربیه نگران است. مکتب هایی که به عنوان مراکز ثبت نام و رای دهی تعیین شده است در معرض خطر زیاد حملات قرار دارد که این حملات می تواند سبب بسته شدن مکتب ها ویا اخلال در خدمات منظم تعلیمی به دلیل خسارات وارده بر ساختمان های مکتب، گردد. یوناما اثرات دلسرد کننده ی که این حملات همین اکنون روی تمایل خانواده ها برای فرستادن فرزندانشان به مکتب ها گذاشته است و اینکه احتمالاً دختر ها بیشتر متاثر شوند، ثبت نموده است.

نتیجه گیری

یوناما از افزایش خشونت های مرتبط به انتخابات از شروع مرحله ثبت نام رای دهندگان احساس نگرانی می کند. یوناما تمام حملات بالای تاسیسات و اشخاصی که در پروسه های انتخابات دخیل اند را با شدید ترین الفاظ محکوم می کند؛ این حملات ممنوعیت وضع شده در حقوق بین الملل در مورد حملات عمدی بالای اماکن و اشخاص ملکی را نقض می کند. این رویداد های مرتبط به انتخابات، یکجا با رویداد های اختطاف و تهدید، آزار و اذیت و ارباب مانع استفاده مردم از حقوق بشری و آزادی های اساس شان، به شمول حق دسترسی اطفال به تعلیم و تربیه شده و تهدید قابل ملاحظه ی برای پروسه انتخابات بوجود می آورد. یوناما، توأم با نگرانی عمیق بیان می دارد که این گونه رویداد ها ممکن است با در جریان روند انتخابات افزایش یابد و تمام طرف های منازعه را ترغیب می کند که اقدامات عاجلی را برای جلوگیری از آسیب رساندن به مردمان و محلات ملکی اتخاذ کنند تا از تکرار خشونت هایی که در طول دوره انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۴ شاهد بودیم، اجتناب شود.

پیشنهادات

عناصر مخالف دولت

عناصر مخالف دولت باید حملات خود بالای تاسیسات مرتبط به انتخابات، به شمول مراکز توزیع تذکره تابعیت، مراکز ثبت نام رای دهندگان و مراکز رای دهی را بصورت فوری متوقف کنند. توجه خاص باید مبذول گردد تا اطمینان حاصل شود که مکتب ها، تاسیسات صحتی و عبادتگاه ها که از آن در جریان پروسه انتخابات استفاده می شوند، از حملات

مصئون باقی مانده و شهروندان افغان بتوانند از حقوق اساسی شان برای دسترسی به تعلیم و تربیه ، مراقبت های صحی و آزادی مذهب بدون هیچ نوع اختلال و یا مداخله ی بهره مند شوند.

عناصر مخالف دولت باید حملات ، تهدید ، آزار و اذیت و ارباب علیه پرسونل انتخابات ، منجمله کارکنان انتخابات ، منسوبین امنیتی که موظف به تأمین امنیت محلات انتخاباتی اند و نیز شهروندان افغان که از حق خود برای مشارکت در پروسه های سیاسی استفاده می کنند را فوراً متوقف کنند. به عناصر مخالف دولت یاد آوری می شود که تمام افغان ها حق دارند که در انتخابات پارلمانی پیشرو در سال ۲۰۱۸ به دور از هر نوع رعب و ترس اشتراک کنند.

حکومت افغانستان

حکومت افغانستان ، به خصوص نیروهای ملی امنیتی و دفاعی کشور ، و کمیسیون مستقل انتخابات باید اطمینان حاصل کنند که تدابیر کافی امنیتی به منظور تضمین مصئونیت افغان هایی که از حق رای خود استفاده می کنند و تأمین امنیت تاسیسات و پرسونل مرتبط به انتخابات در طول دوره انتخابات ، اتخاذ می گردد.

با توجه به استفاده گسترده از مکتب ها ، و تا حد کمتری از تاسیسات صحی و مساجد ، به عنوان مراکز ثبت نام و رای دهی ، حکومت باید تدابیر فوری را روی دست گیرد تا خطرات بالقوه بالای مردمان ملکی را کاهش دهد و اطمینان حاصل کند که عرضه خدمات اولیه مختل نمی شود. تدابیر کاهش دهنده می تواند شامل بازنگری ترتیبات مراکزی که باخطر بالا ارزیابی شده است ، به خصوص آن مراکزی که در داخل تاسیسات صحی واقع شده است ، شود ؛ مثلاً می توان ، در کنار سایر تدابیر ، استفاده از خیمه ها در بیرون از تعمیر تاسیسات را مد نظر گرفت.

حکومت باید تدابیری برای رسیدگی به مشکلات افغانهایی که در ساحات نا امن زندگی می کنند و به سبب مشارکت شان در پروسه انتخابات با تهدید و ارباب مواجه اند ، نیز روی دست گیرد.